

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΥ ΚΟΙΝΟ

1. Ποια μέτρα θα ληφθούν κατά την μετάβαση στο Ευρώ για την προστασία των καταναλωτών;

Κατά τον σχεδιασμό της μετάβασης στο Ευρώ λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών. Η υπεράσπιση του καταναλωτή διασφαλίζεται τόσο από τους κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου περί εισαγωγής του Ευρώ όσο και από το ανταγωνιστικό πλαίσιο που θα αναπτυχθεί σε ευρωπαϊκό πλέον επίπεδο.

Ορισμένα από τα μέτρα προστασίας που έχουν θεσπισθεί είναι:

- Οι μετατροπές σε Ευρώ των προϊόντων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών, μισθών κλπ θα πρέπει να γίνονται απaráκλητα με τις σταθερές τιμές μετατροπής μεταξύ του Εθνικού νομίσματος και του Ευρώ χωρίς επιβαρύνσεις, αλλοιώσεις αυτών ή παραλείψεις δεκαδικών.
- Οι στρογγυλοποιήσεις των ποσών που προκύπτουν από μετατροπές τιμών από εθνικά νομίσματα σε Ευρώ και αντίστροφα, υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανόνες προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα κερδοσκοπίας τα οποία θα δημιουργούσαν ανατιμητικές πιέσεις στην οικονομία γενικότερα.
- Η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων προκειμένου να αποτραπεί οιαδήποτε μονομερής απόπειρα χρησιμοποίησης της εισαγωγής του Ευρώ ως δικαιολογία αλλαγών ή καταγγελιών ισχυουσών συμβάσεων.
- Η διπλή αναγραφή των τιμών κατά το μεταβατικό στάδιο προκειμένου να εξοικειωθεί το κοινό με τις νέες αξίες και να αποφευχθούν φαινόμενα αύξησης των τιμών κατά την μετατροπή τους σε Ευρώ, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ομαλή προώθηση των συναλλαγών. Η διπλή αναγραφή υπόκειται σε ορισμένους κανόνες, δηλαδή θα πρέπει να μην είναι διφορούμενη, να είναι ευανάγνωστη και να ακολουθούνται πιστά οι κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης, ώστε τα ποσά που θα προκύπτουν μετά την μετατροπή σε Ευρώ να εκφράζουν την πραγματική αξία των προϊόντων ή υπηρεσιών.
- Οι συστάσεις περί διαφάνειας των τιμών και ενημέρωσης των καταναλωτών από όλους τους φορείς : πολιτεία, τράπεζες, επιχειρήσεις, επιμελητήρια κ.ά.
- Οι συστάσεις περί τραπεζικών προμηθειών για τις μετατροπές και όλες τις υπηρεσίες σε Ευρώ.

2. Ποιες επιπτώσεις θα έχει στους μισθούς και συντάξεις η μετάβαση στο Ευρώ; Πότε θα πληρώνομαι σε Ευρώ;

Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2002 οι μισθοί και οι συντάξεις θα συνεχίσουν να εκφράζονται σε Δραχμές. Υπάρχει όμως η δυνατότητα κατόπιν συμφωνίας εργοδότη και εργαζομένων να εκφράζονται και να καταβάλλονται σε Ευρώ από 1/1/2001 (εάν η χώρα έχει ενταχθεί στην ζώνη Ευρώ). Σ' αυτήν την περίπτωση, οι μισθολογικές καταστάσεις θα συντάσσονται σε Ευρώ και η Τράπεζα όπου θα κατατίθενται οι μισθοί ή οι συντάξεις θα τους μετατρέπουν και θα πληρώνουν σε Δραχμές καθόσον δεν κυκλοφορούν τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε Ευρώ κατά την μεταβατική περίοδο. Σημειώνεται ότι, κατά παρέκκλιση της αρχής της «μη υποχρέωσης-μη απαγόρευσης» για την χρήση του Ευρώ, εάν μια επιχείρηση αποφασίσει να εκφράζει από την μεταβατική περίοδο τους μισθούς της σε Ευρώ, οι εργαζόμενοι πρέπει να το αποδεχθούν. Θα πρέπει όμως να υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις σε ποιο νόμισμα θα γίνονται οι φορολογικές και συνταξιοδοτικές κρατήσεις, καθώς και να προβλέπεται για τις νέες συμβάσεις εργασίας η δυνατότητα να εκφράζονται οι μισθοί σε Ευρώ.

Από την 1η Ιανουαρίου 2002 όλες οι συμβάσεις, οι μισθοί και οι συντάξεις θα μετατραπούν και θα καταβάλλονται αποκλειστικά σε Ευρώ. Η εισαγωγή του Ευρώ δεν θα επιφέρει αλλαγές άλλων όρων και προϋποθέσεων. Κατά την μετατροπή, μόνον οι αριθμοί θα αλλάξουν, ενώ η αγοραστική δύναμη των αποδοχών θα παραμείνει η ίδια. Επομένως, η μετατροπή των μισθών και συντάξεων από Δραχμές σε Ευρώ με την μεταξύ τους σταθερή ισοτιμία, δεν θα έχει ουδεμία επίπτωση στην αξία ή την αγοραστική δύναμη των αποδοχών.

Είναι προφανές ότι, παρά την νομισματική ενοποίηση στις χώρες που συμμετέχουν στην ζώνη Ευρώ, οι ανισότητες στους μισθούς θα εξακολουθήσουν να υφίστανται μεταξύ των χωρών. Εκτιμάται όμως ότι σταδιακά, μετά την ολοκλήρωση της Οικονομικής Ένωσης, οι διαφορές αυτές θα αμβλύνονται όσο συγκλίνουν οι οικονομίες και αυξάνεται η παραγωγικότητα στις χώρες με χαμηλούς μισθούς. Η αύξηση της παραγωγικότητας επομένως στην Ελλάδα θα μπορούσε να επιτρέψει αύξηση των μισθών που προσεγγίζουν τα Ευρωπαϊκά επίπεδα χωρίς να υπάρχει κίνδυνος για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

3. Τι προβλέπεται για τις τραπεζικές χρεώσεις κατά την μετάβαση στο Ευρώ; Με ποια έξοδα θα πρέπει να επιβαρυνθώ;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την σύσταση που εξέδωσε (ΕΕΚ 961/1/1998) προτείνει ένα πρότυπο καλής πρακτικής που

πρέπει να εφαρμόζουν οι τράπεζες κατά τη διάρκεια της μεταβατικής και τελικής περιόδου, για τις μετατροπές χωρίς έξοδα.

Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συστήνει στις Τράπεζες:

- την υιοθέτηση ενός «προτύπου καλής πρακτικής» για τη μετατροπή χωρίς χρέωση από Ευρώ σε εθνικά νομίσματα της ζώνης και αντιστρόφως, ποσών, λογαριασμών, εισπράξεων και πληρωμών κλπ.,
- την δωρεάν μετατροπή των υφισταμένων λογαριασμών στα εθνικά νομίσματα, σε Ευρώ στο τέλος της μεταβατικής περιόδου (31/12/2001),
- τη μετατροπή χωρίς έξοδα συνήθων ποσών τραπεζογραμματίων και κερμάτων εθνικής νομισματικής μονάδας (ENM) σε τραπεζογραμμάτια και κέρματα Ευρώ κατά την τελική περίοδο από 1/1/2002,
- την τήρηση συγκεκριμένων προδιαγραφών διαφάνειας ως προς την πραγματοποίηση των μετατροπών από Ευρώ σε ENM και αντιστρόφως, καθώς και στην ενδεχόμενη είσπραξη διαχειριστικών εξόδων,
- την ίση μεταχείριση μεταξύ Ευρώ και εθνικών νομισμάτων δηλαδή να χρεώνουν είτε σε εθνικές νομισματικές μονάδες είτε σε Ευρώ

4. Τι θα συμβεί με τους τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούνται στα εθνικά νομίσματα της ζώνης Ευρώ; Πότε θα πρέπει να τους μετατρέψω σε Ευρώ;

Μέχρι το 2002 οι τράπεζες εξακολουθούν να τηρούν και να ανοίγουν νέους λογαριασμούς σε οποιοδήποτε από τα 11 νομίσματα των χωρών που συμμετέχουν στην ζώνη του Ευρώ (Μάρκα, Φράγκα, Λιρέττες κλπ). Θα μπορούν όμως οι αποταμιευτές χωρίς κανένα πρόβλημα ή καμία επιπλέον επιβάρυνση, από το 1999 κιόλας, να μετατρέπουν τους λογ/σμούς τους σε Ευρώ ή εφόσον το επιθυμούν φυσικά, να ανοίγουν λογ/σμούς κατευθείαν σε Ευρώ και όχι σε ένα από τα εθνικά νομίσματα.

Οι λόγοι που αιτιολογούν την απόφαση αυτή είναι οι εξής:

- τα εθνικά νομίσματα των 11 χωρών αποτελούν υποδιαιρέσεις του Ευρώ δηλαδή είναι διαφορετική απεικόνιση του ίδιου νομίσματος και επομένως δεν υπάρχει συναλλαγματικός κίνδυνος στις μεταξύ τους συναλλαγές,
- οι χρεοπιστώσεις καθώς και οποιαδήποτε συναλλαγή, εμβάσματα, επιταγές, κλπ, μπορούν να γίνονται σε οποιοδήποτε από τα εθνικά νομίσματα και στο Ευρώ, ανεξάρτητα από το νόμισμα τήρησης του λογαριασμού. Οι μετατροπές θα πραγματοποιούνται με βάση τις αμετάκλητα καθορισμένες ισοτιμίες των συμμετεχόντων εθνικών νομισμάτων έναντι του Ευρώ & επομένως δεν επιβαρύνονται με *ecart* μετατροπής,
- ο συναλλαγματικός κίνδυνος των εθνικών νομισμάτων και του Ευρώ σε σχέση με την Δραχμή είναι ίδιος,
- τα επιτόκια των λογ/σμών σε οποιοδήποτε εκ των εθνικών νομισμάτων και στο Ευρώ είναι τα ίδια, και επιπλέον,
- οι υφιστάμενοι την 31/12/2001 λογαριασμοί σε εθνικά νομίσματα της ζώνης του Ευρώ θα μετατραπούν υποχρεωτικά σε Ευρώ.

5. Πότε μπορώ να ανοίξω τραπεζικό λογ/σμό σε Ευρώ; Τι με συμφέρει και τι πρέπει να γνωρίζω;

Οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν λογαριασμούς σε Ευρώ από την αρχή του 1999, οι οποίοι όμως είναι λογαριασμοί καταθέσεων σε συνάλλαγμα. Οι καταθέτες δηλαδή αναλαμβάνουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο αφού η αξία του λογ/σμού αυξομειώνεται ανάλογα με την διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας Δραχμής/Ευρώ. Κατά την διάρκεια του έτους 2000, όπου θα υπάρχει μεγαλύτερη σύγκλιση επιτοκίων μεταξύ της Δραχμής και του Ευρώ, και στον βαθμό που εξακολουθεί να υπάρχει απόκλιση μεταξύ της συναλλαγματικής ισοτιμίας Δραχμής/Ευρώ και της κεντρικής ισοτιμίας της Δραχμής σε σχέση με το Ευρώ (353,109), υπάρχει το ενδεχόμενο να εκδηλωθεί επιθυμία από μέρους του κόσμου να ανοίξουν λογ/σμούς σε Ευρώ έτσι ώστε να επωφεληθούν από την προσέγγιση της αγοραίας ισοτιμίας προς την κεντρική ισοτιμία Δραχμής/Ευρώ.

Από το 2001 όμως, όταν η Ελλάδα θα συμμετέχει στην ζώνη του Ευρώ, παύει να υφίσταται ο συναλλαγματικός κίνδυνος καθώς το Ευρώ θα είναι το επίσημο νόμισμα της χώρας και η Δραχμή θα αποτελεί υποδιαιρέσή του με σταθερή & αμετάκλητη τη μεταξύ τους ισοτιμία. Έτσι, κατά την περίοδο αυτή μπορείτε να λαμβάνετε και να εκτελείτε πληρωμές σε Ευρώ (επιταγές, εμβάσματα, πιστωτικές κάρτες) ακόμη και αν ο τραπεζικός λογ/σμός σας παραμένει σε Δραχμές ή σε οποιοδήποτε άλλο εθνικό νόμισμα της ζώνης (Μάρκα, Φράγκα κλπ). Τα ποσά σε Ευρώ θα μετατρέπονται αυτόματα από την τράπεζα με τις σταθερές τιμές μετατροπής και θα χρεώνονται ή θα πιστώνονται χωρίς καμία επιβάρυνση στον λογ/σμό σας σε εθνικό νόμισμα.

Φυσικά, ισχύει και το αντίστροφο. Αν έχετε ανοίξει λογ/σμό σε Ευρώ θα μπορείτε να κάνετε αναλήψεις, καταθέσεις, πληρωμές σε Δραχμές χωρίς κανένα πρόβλημα ή επιβάρυνση.

6. Έχω πάρει στεγαστικό δάνεια με σταθερό επιτόκιο. Θα κερδίσω ή θα χάσω από την μετατροπή του σε Ευρώ; Τι πρέπει να γνωρίζω;

Την 1/1/2002 όλοι οι λογαριασμοί θα πρέπει να έχουν μετατραπεί σε Ευρώ με την σταθερή ισοτιμία Δραχμής/Ευρώ, οι τόκοι των δανείων θα εκφράζονται σε Ευρώ και η ανατιμολόγησή τους στις συμβάσεις κυμαινόμενου επιτοκίου θα γίνεται πλέον στα επιτόκια του Ευρώ. Για τα μεσομακροπρόθεσμα όμως δάνεια σταθερού επιτοκίου, όπου ο σχετικός συμβατικός όρος λήγει μετά το 2002, το επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί είναι υποχρεωτικό για τον δανειολήπτη έστω και αν τα επιτόκια της αγοράς έχουν μειωθεί σημαντικά, στα επίπεδα του Ευρώ. Δηλαδή, στο πλαίσιο της αρχής της συνέχειας των συμβάσεων, δεν αλλάζει κανείς συμβατικός όρος εξαιτίας της μετατροπής της σύμβασης στο Ευρώ και επομένως ο δανειζόμενος είναι «κλειδωμένος» σε όλη την συμβατική διάρκεια σταθερού επιτοκίου, στα υψηλότερα επιτόκια της Δραχμής, ενώ τα επιτόκια της αγοράς, και η αποπληρωμή του δανείου εκφράζονται πλέον σε Ευρώ.

Σ' αυτήν την περίπτωση και προκειμένου να μην δημιουργηθούν δυσaréσκεις και προβλήματα στο συναλλασσόμενο κοινό υπάρχει το ενδεχόμενο οι τράπεζες να δώσουν την δυνατότητα στους πελάτες τους, είτε να εξαγοράσουν το σταθερού επιτοκίου δάνειό τους με ένα άλλο κυμαινόμενου επιτοκίου σε Ευρώ, είτε να μετατρέψουν το δάνειο τους κατ' ευθείαν σε κυμαινόμενου επιτοκίου έναντι κάποιας επιβάρυνσης, χαμηλότερης σε σχέση με την ποινή που προβλέπεται για την μονομερή μετατροπή των συμβάσεων.

7. Τι θα αλλάξει στην αποστολή εμβασμάτων σε εθνικά νομίσματα της ζώνης Ευρώ; Από πότε μπορώ να στέλνω εμβάσματα σε Ευρώ;

Από την 1/1/1999 υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης οποιασδήποτε πληρωμής με έμβασμα είτε σε Ευρώ είτε σε ένα από τα 11 νομίσματα της ζώνης του Ευρώ. Έτσι μπορείτε να στείλετε ή και να λάβετε έμβασμα σε ένα από τα 11 νομίσματα και στο Ευρώ, με χρέωση ή πίστωση λογαριασμού σας που τηρείται σε οποιοδήποτε από τα νομίσματα αυτά. Δηλαδή σε χρέωση λογαριασμού DEM μπορεί να αποσταλεί έμβασμα είτε σε Ευρώ είτε σε DEM, αρκεί να υπάρχει η σχετική διευκρίνιση στην συμπλήρωση του εντύπου εμβασμάτων. Για την συναλλαγή σας αυτή δεν θα υπάρχει καμμία επιβάρυνση συναλλαγματικής μετατροπής, η οποία θα γίνει αυτόματα από την τράπεζα με την σταθερή και αμετάκλητη ισοτιμία μεταξύ του ευρωπαϊκού νομίσματος και του Ευρώ.

Ανάλογες δυνατότητες θα υπάρχουν και για τις Δραχμές, από την 1/1/2001 όμως, εφόσον θα συμμετάσχει η Ελλάδα κατά την ημερομηνία αυτή στην ONE. Μέχρι τότε, τα εμβάσματα σε Ευρωπαϊκά νομίσματα ή Ευρώ με χρέωση δραχμικών λογ/σμών θα αντιμετωπίζονται ως συναλλαγές σε ξένα νομίσματα. Από την 1/1/2002, θα σταματήσουν να εκτελούνται εμβάσματα στα εθνικά νομίσματα που συμμετέχουν στην ζώνη του Ευρώ. Το νόμισμα που θα χρησιμοποιείτε για τις συναλλαγές θα είναι μόνο το Ευρώ

8. Από πότε θα μπορώ να εκδίδω ή να καταθέτω επιταγές σε Ευρώ; Είναι απαραίτητο να έχω λογαριασμό σε Ευρώ;

Η έκδοση ή η κατάθεση επιταγών σε Ευρώ είναι δυνατή από 1/1/1999 με την προϋπόθεση, στα πλαίσια της αρχής της μη υποχρέωσης – μη απαγόρευσης για την χρήση του Ευρώ, ότι ο εις διαταγήν να αποδέχεται την έκδοση της επιταγής στο νόμισμα αυτό.

Οι επιταγές αυτές είναι δυνατόν να εκδίδονται σε διαφορετικό νόμισμα από το νόμισμα του λογαριασμού που έχει εκδοθεί το μπλοκ επιταγών. Δηλαδή, εάν διαθέτουμε λογαριασμό σε ένα από τα 11 νομίσματα της ζώνης Ευρώ, θα μπορούμε να εκδίδουμε επιταγές σε Ευρώ. Οι τράπεζες θα πραγματοποιούν την συναλλαγή με βάση τον μηχανισμό μετατροπής με σταθερή ισοτιμία χρεώνοντας το λογαριασμό στο νόμισμα που τηρείται ο λογαριασμός. Ανάλογη είναι και η περίπτωση κατάθεσης επιταγών που έχουν εκδοθεί σε ένα από τα 11 εθνικά νομίσματα ή σε Ευρώ. Αυτές θα μετατραπούν χωρίς έξοδα, με τις σταθερές ισοτιμίες, σε οποιοδήποτε από τα 12 νομίσματα που τηρείται ο λογαριασμός.

Εάν όμως ο λογαριασμός είναι σε Δραχμές και εκδίδονται ή καταθέτονται επιταγές σε Ευρωπαϊκά νομίσματα ή σε Ευρώ, αυτές αντιμετωπίζονται ως ξένο συνάλλαγμα (αγορά νομισμάτων και πώληση δραχμών με τις τρέχουσες ισοτιμίες της αγοράς), έως την 1/1/2001 οπότε η Δραχμή αναμένεται να ενταχθεί στην ζώνη Ευρώ και θα ισχύσει ότι περιγράφει για τα 11 εθνικά νομίσματα.

Από την 1/1/2002 δεν θα εκδίδονται πλέον επιταγές στα νομίσματα που συμμετέχουν στην ζώνη του Ευρώ (συμπεριλαμβανομένης και της Δραχμής).